

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จุดประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านขนาดกิจการ ความซับซ้อนของกิจการ ความเสี่ยงในการดำเนินงาน การให้บริการด้านอื่นๆ จากสำนักงานสอบบัญชีและประเภทของสำนักงานสอบบัญชีต่อจำนวนเงินค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยจัดเก็บข้อมูลจากงบการเงิน รายงานประจำปี และแบบสรุปข้อมูลประจำปี (แบบ56-1) ของกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยปี พ.ศ. 2548-2550 จำนวน 525 ข้อมูล รวมทั้งวิเคราะห์ผลทางสถิติโดยใช้สมการถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ณ ระดับความเชื่อมั่นที่ 95%

ปัจจัยที่นำมาศึกษาความสัมพันธ์กับค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชี ประกอบด้วย ขนาดกิจการซึ่งวัดค่าจากรายได้รวม ณ วันสิ้นงวด ความซับซ้อนของกิจการวัดจากจำนวนบริษัทย่อย ความเสี่ยงในการดำเนินงานวัดจากอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น การให้บริการด้านอื่นๆ จากสำนักงานสอบบัญชีที่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีประจำปีแทนค่าด้วยตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) และปัจจัยด้านสำนักงานสอบบัญชีพิจารณาจากประเภทสำนักงานสอบบัญชีโดยจัดแบ่งออกเป็น สำนักงานสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 อันดับแรก (BIG 4) และสำนักงานสอบบัญชีที่ไม่ใช่ขนาดใหญ่ 4 อันดับแรก (Non-BIG 4)

ผลการศึกษาพบว่า ขนาดกิจการ ความซับซ้อนของกิจการ ความเสี่ยงในการดำเนินงาน การให้บริการด้านอื่นๆ และประเภทสำนักงานสอบบัญชีเป็นปัจจัยที่มีผลต่อค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีโดยมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ยกเว้นตัวแปรการให้บริการด้านอื่นๆ ซึ่งมีทิศทางความสัมพันธ์ไม่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ ผลการศึกษาในครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยล้วนเป็นปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณงาน ระยะเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานและความเสี่ยงในการสอบบัญชีทำให้มีต้นทุนในการปฏิบัติงานตรวจสอบเพิ่มขึ้น ดังนั้นสำนักงานสอบบัญชีจึงมีการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมการตรวจสอบบัญชีเป็นจำนวนที่มากขึ้นตามไปด้วย

The aim of this study is to explore the relationship between size, complexity, leverage, non-audit service, type of auditor and audit fee of Thai listed companies from the Stock Exchange of Thailand. The samples are listed companies from the Stock Exchange of Thailand in 2005-2007, total 525 samples. This study collects secondary information from Annual report, Financial statement and 56-1 form during the year 2005 - 2007. The quantitative data was analyzed using multiple regression analysis at 95% confidence.

The variable factors are auditee size measured by total revenue at the end of year, auditee complexity measured by number of subsidiaries, auditee leverage measured by debt to equity ratio. Non-audit service is a dummy variable that takes on a value of 1 if the client purchasing additional service from auditor and a value of 0. The type of auditor is a dummy variable that takes on a value of 1 if the client is audited by audit firm that cooperate with Big 4 and a value of 0.

The results show that size, complexity, leverage, non-audit service, and type of auditor are statistically significant at level 0.05 to audit fee in positive manners, which moving in the same direction as the expected hypothesis, except non-audit service. These findings imply that factors, which influence quantity of auditor's work, auditing hour and audit risk, affect to higher audit's cost. Thus auditors should be charged a higher audit fee.